

Fonaments sobre la gestió del servei: Captació i tractament . Distribució.

L'experiència d'Aigües de Mataró

Antoni Uix i Güell

Cicle de jornades :

Fonaments de la gestió local del cicle de l'aigua

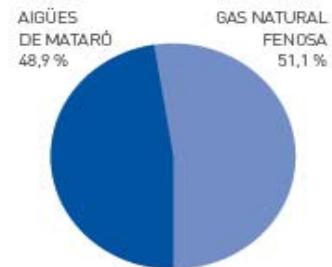
Barcelona – Març de 2016

Àmbits de Gestió	Abastaments
<ul style="list-style-type: none"> • Aigua potable • Xarxa de clavegueram • Laboratori • Fonts ornamentals • Xarxa de reg • Energia solar i tèrmica (indirecte) • Depuració (indirecte) 	<ul style="list-style-type: none"> • Mataró • Figaró-Montmany (GIACSA)

Societats participades

AIGÜES DE MATARÓ PARTICIPA EN:

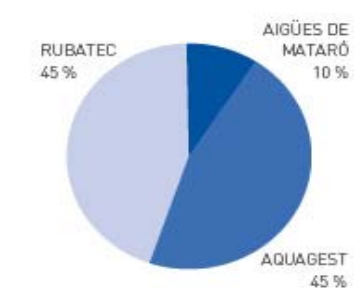
MES, SA
48,9 %

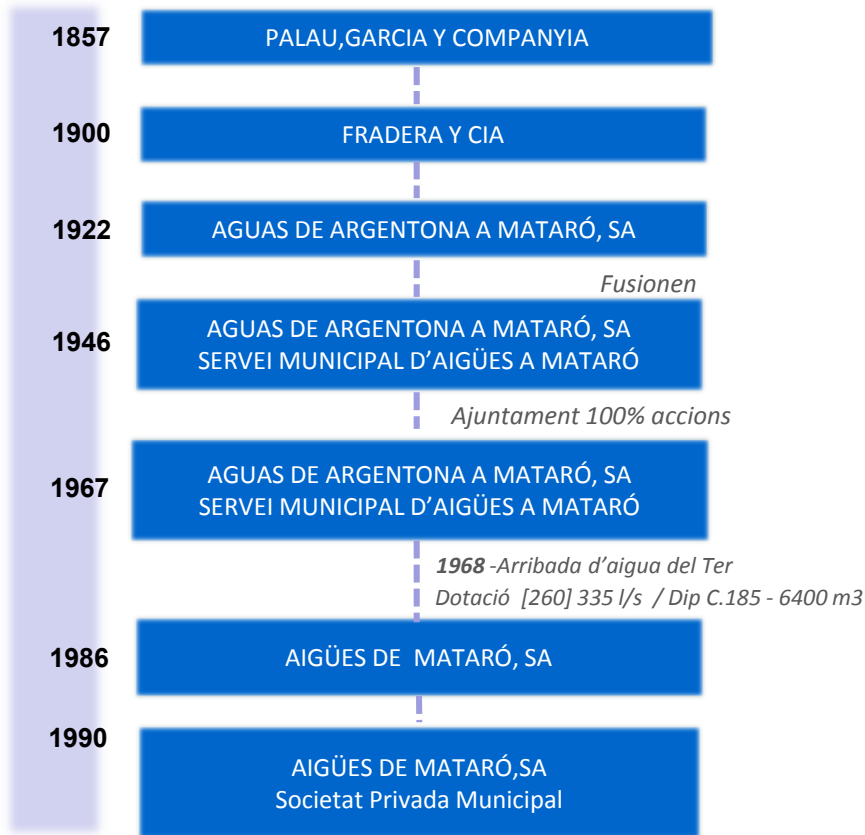
GIAC, SA
11,69 %

AQUAGEST-RUBATEC-AMSA, AIE
10 %

2 **Evolució de l'empresa**

2003 - Nova arribada aigua Ter
Dotació 631 l/s / Dip C.100 - 12000 m3

ABASTAMENT MATARÓ [2016]

Sistema Ter-Llobregat	
Clients	57.957
Dipòsits	15
Xarxa	336 km
Consum	97,4 l/h/d
Dotació diària	19.000 m3/dia
Rendiment	91 %
Ter	75,7 %
Pròpia	24,3 %

RECURSOS INSUFICIENTS

- Aqüífer esgotat i contaminat
- Consum d'aigua del Ter 100%
- Subministrament intermitent de 8 hores/dia
- Demanda industrial no assumible

DÈFICIT TECNOLÒGIC I ESTRUCTURAL

- 100% aforaments
- Xarxa obsoleta i insuficient
- 12 companyies subministradores

DÈFICIT ECONÒMIC

- Tarifes congelades

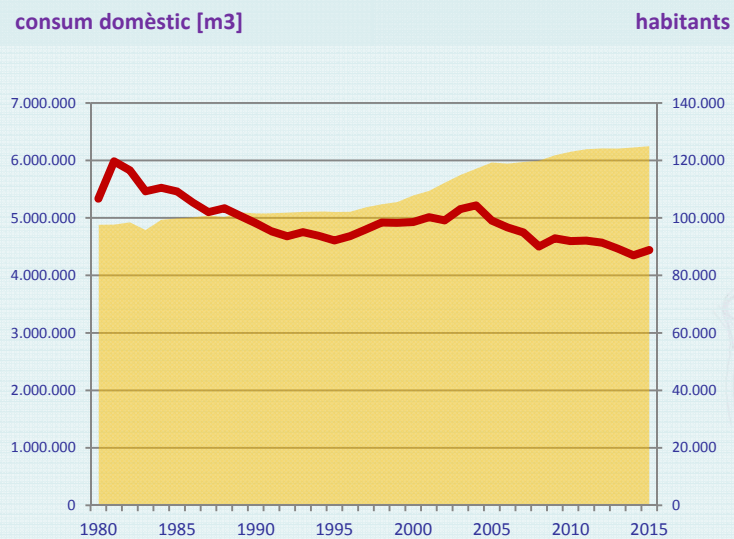

Polítiques

- **Tarifària**
- **Canvi d'aforament a comptador**
- **Planificació i fortes inversions xarxa, recursos tarifa**
- **Millora i control del rendiment**
- **Implantació de tecnologia:**
  - Telecomandament: control equipaments i xarxes, pressions, cabals..
  - Sistema d'Informació Geogràfica
  - Telelectura i Comptadors Intel·ligents

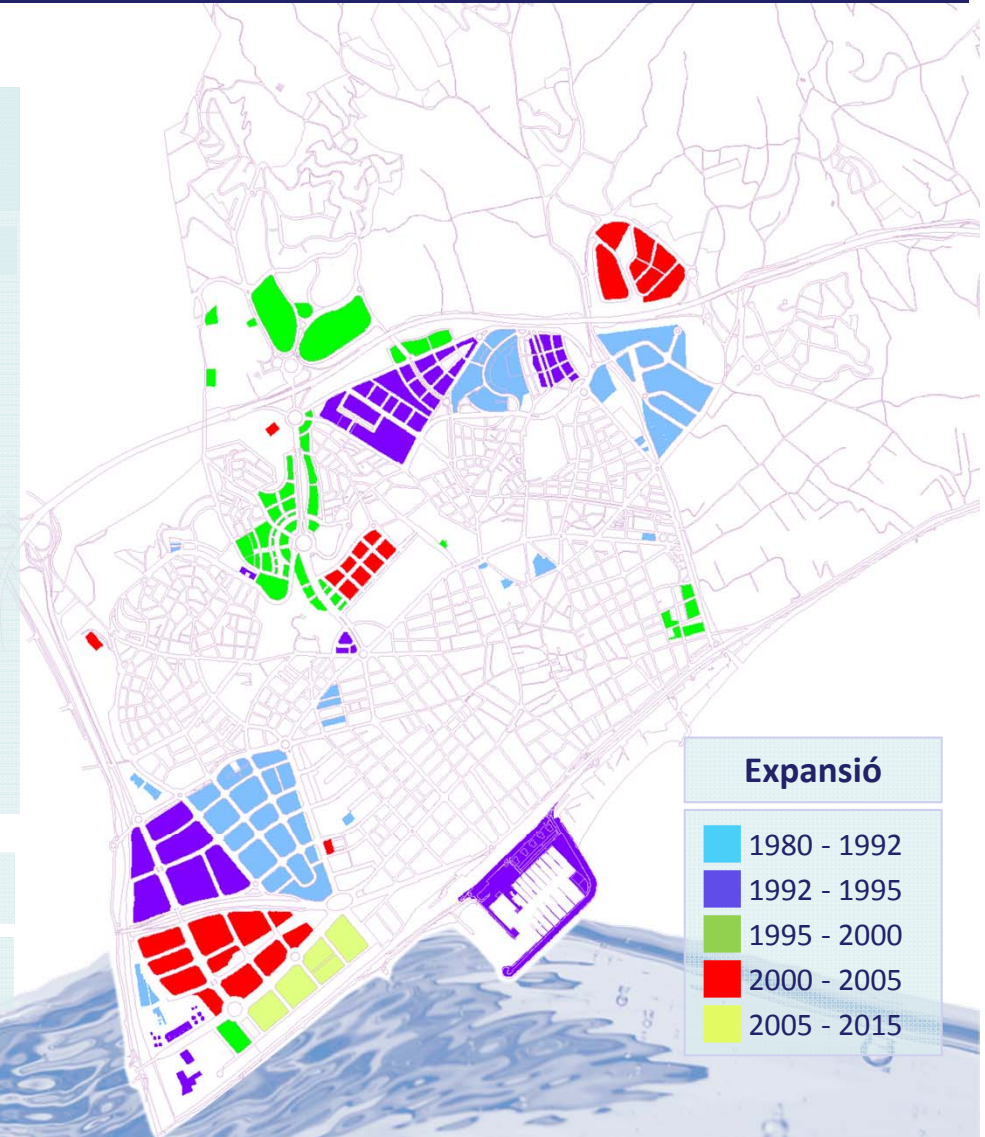

Creixement demogràfic vs descens del consum domèstic

> Canvi d'aforament a comptador

> Millora progressiva de la xarxa

Expansió

- 1980 - 1992
- 1992 - 1995
- 1995 - 2000
- 2000 - 2005
- 2005 - 2015

Evolució inversió en la gestió del servei

Inversió Prioritat

2015-2017

Pla Director de Sistemes

Millorar Eficiència

Automatització de processos

- Integració dels Sistemes d'informació
- Millora i implementació de nous sistemes
- Millora de processos

Situació política / Preus tarifaris congelats

- Funcionament hidràulic i rendiment òptim
- Disminució del consum.
- Menys capacitat d'inversió en renovació i millora.

1999

Innovació - TIC

- Millora del sistema de gestió d'abonats
- Web corporativa
- Oficina virtual
- Comptadors electrònics
- Telecontrol
- SIG

Polítiques tarifàries

sensibilització usuaris estímul de l'estalvi

- Inici d'una xarxa de reg de parcs i jardins
- Funcionament hidràulic i Rendiment òptim
- Es consumeix la mateixa quantitat d'aigua que el 1980 [doble sup. urbana i increment població 15000 hab.]

1990

Millora infraestructures

Millora rendiment

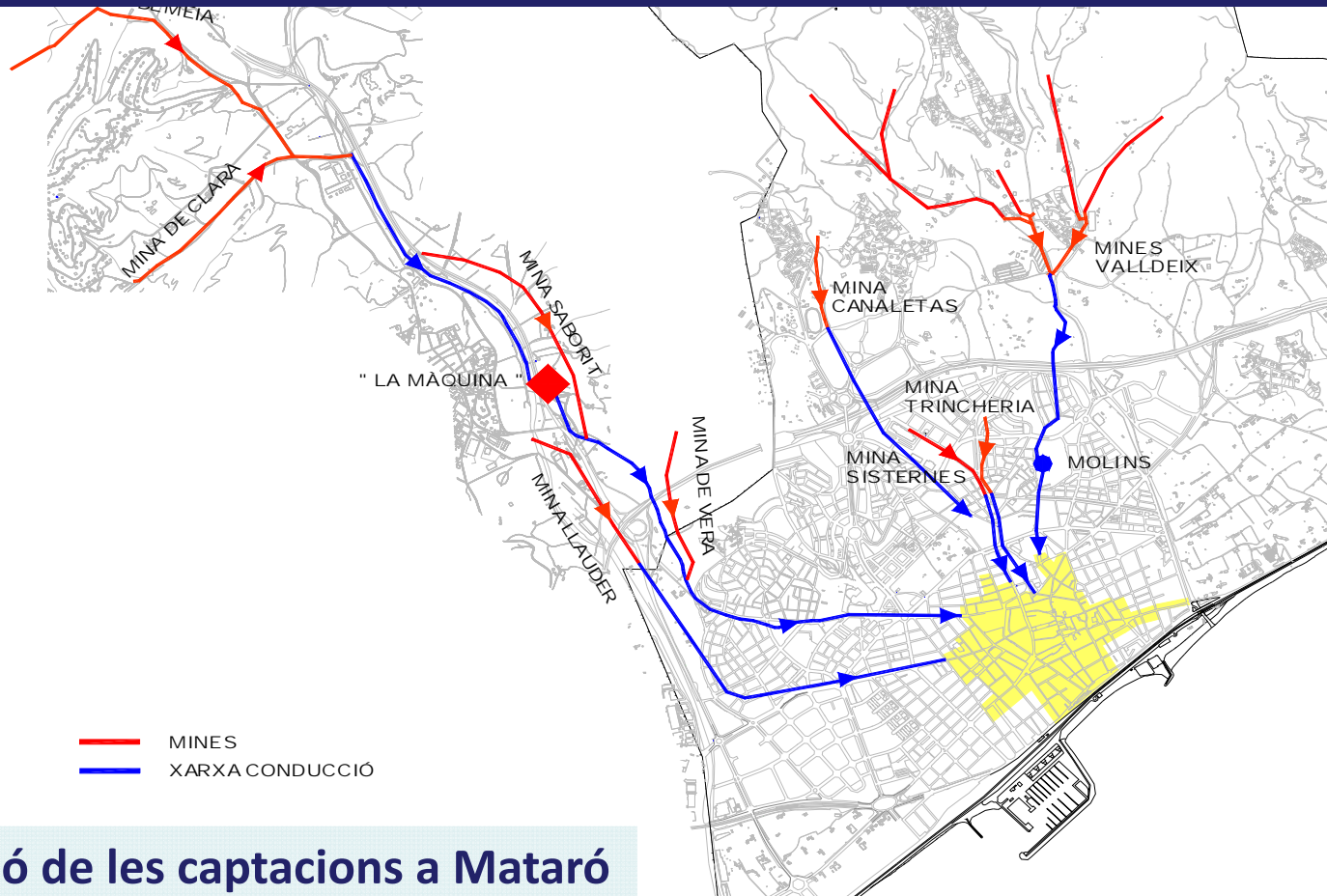
1980

Millora infraestructures

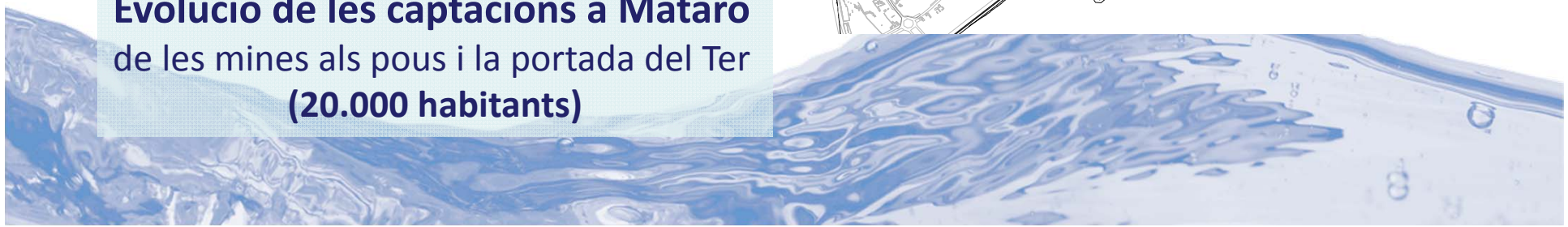
Ampliació i millora de la distribució

Abastament d'aigua a Mataró

7 Captacions al segle XIX

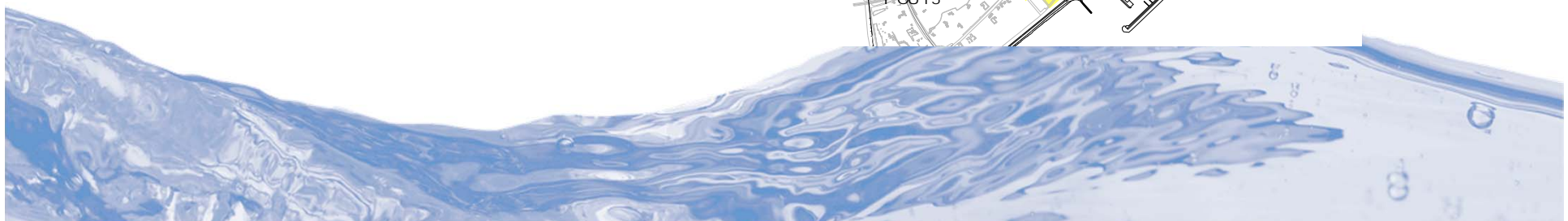
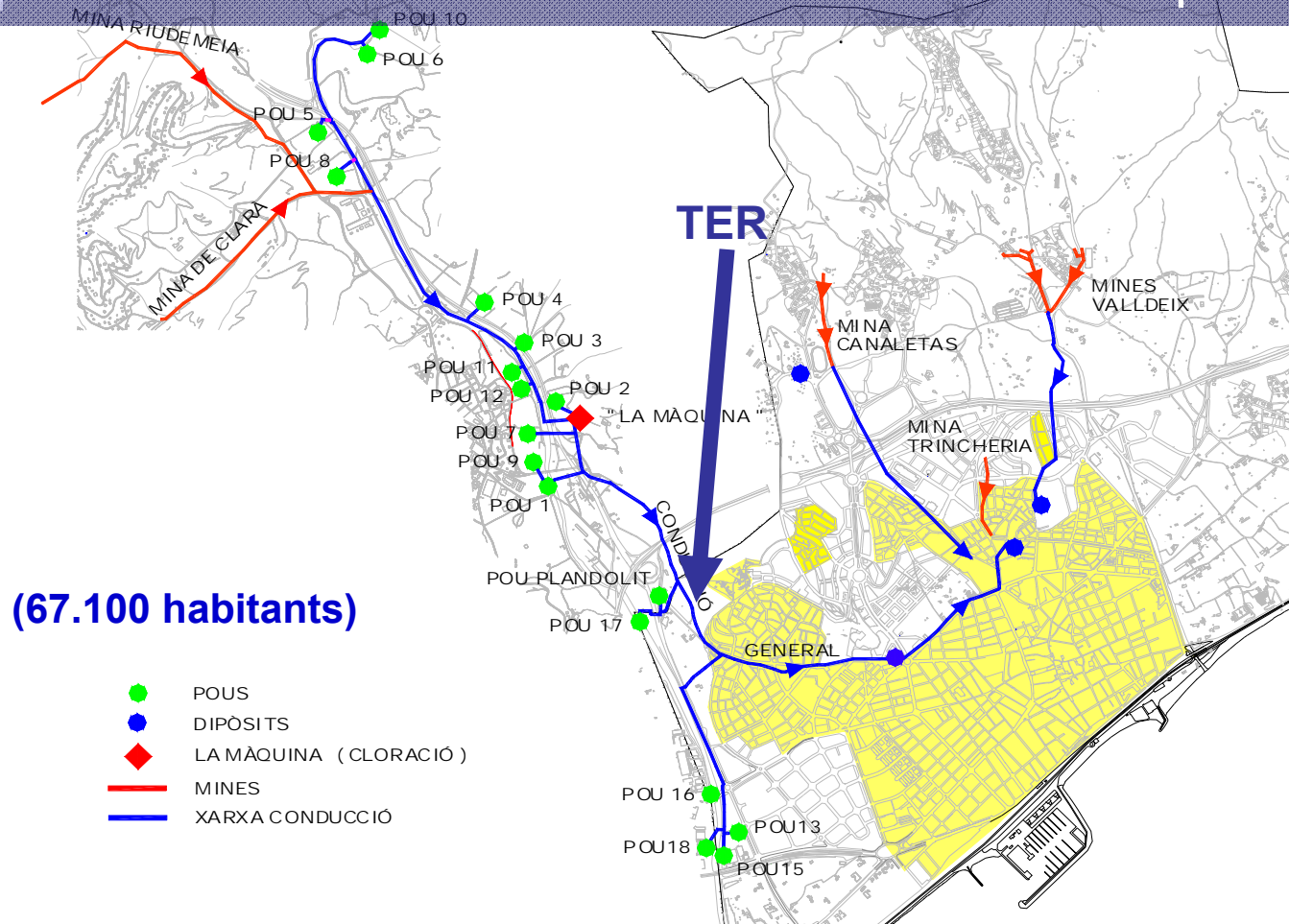

Evolució de les captacions a Mataró de les mines als pous i la portada del Ter (20.000 habitants)

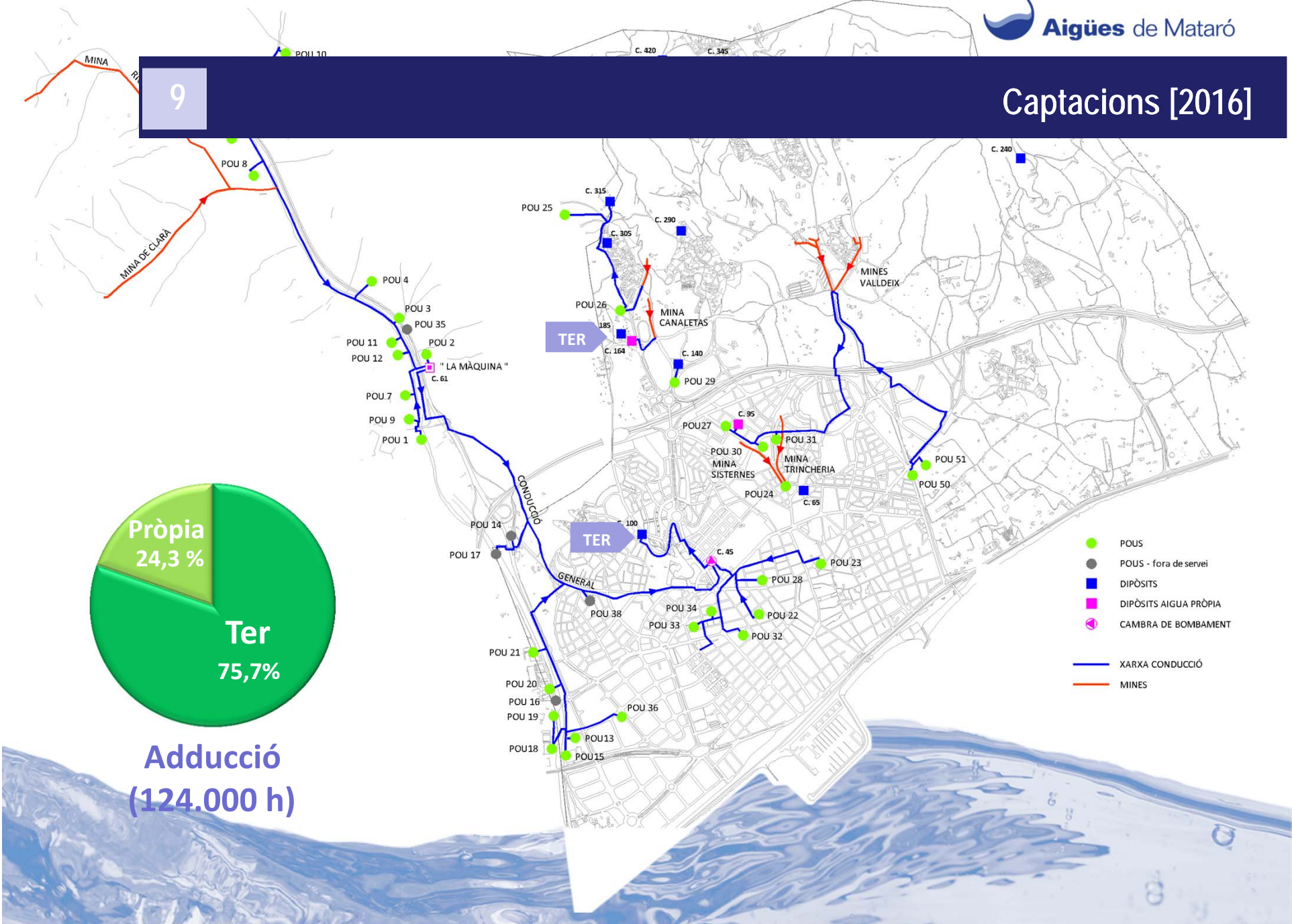

Captacions [1968]

9

Captacions [2016]

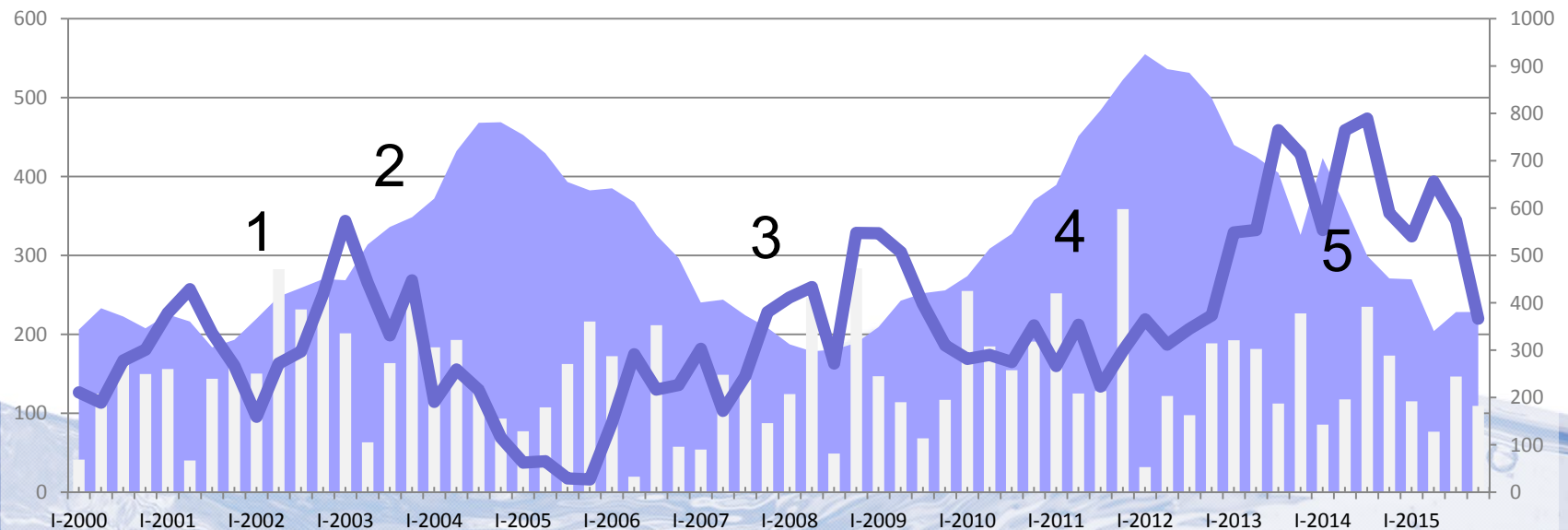
2 Hm³

Evolució trimestral d'extracció, nivells i pluja

- Nivell pous (cm)
- Pluja (l/cm)
- Extracció (m³ * 1000)

5 mines : 15% > Alta qualitat
32 pous : 85% > Qualitats i quantitats diverses segons zones

- Aigua crua, necessita tractament (clor, nitrats...)
- Variabilitat en la disponibilitat del recurs: pluges, altres usos...
- Aqüífer compartit i molt explotat (agricultura, indústria, Aigües Argentona) → Acord amb l'ACA per l'explotació segons estat dels embassaments

12 Tractament

Abans de tractar, cal conèixer

Controls analítics

Problemàtiques AMSA

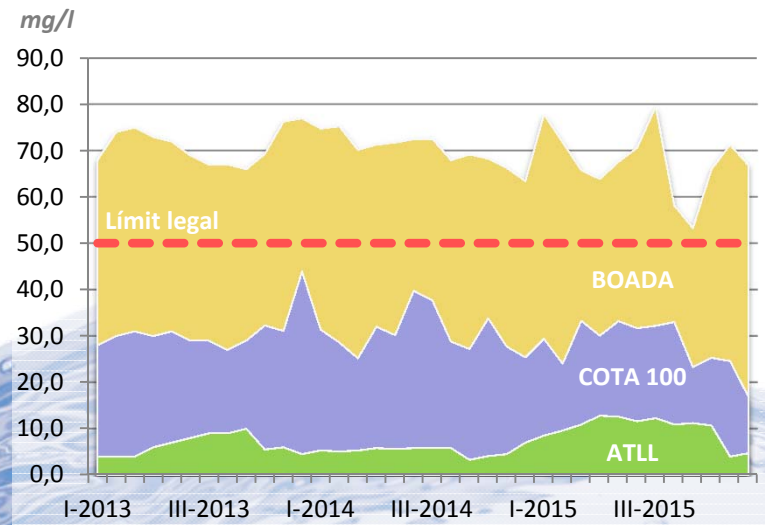
- Clor, nitrats, terbolesa
- Altres problemàtiques puntuals: Alumini, Tri i Tetrahalometans

2 tractaments diferenciats

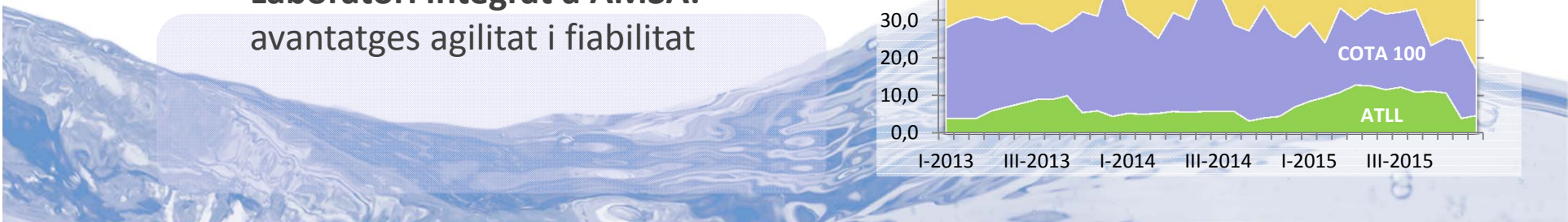
CLOR

- Bàsicament **recloració pel 80%**
- **Desinfecció amb clor pel 20% restant** abans de la mescla

NITRATS
(Evolució 2013-2015)

Laboratori integrat a AMSA:
avantatges agilitat i fiabilitat

Pla de mostreig

- Anàlisi **diària** de l'aigua als **dipòsits de capçalera** i punts de mostreig representatius de la xarxa de distribució i un control de **cloració diari** als **dipòsits de subministrament**.
- Anàlisi **microbiològica** i un control de **cloració mensual** a totes les **fonts públiques** i l'anàlisi **quinzenal** de l'aigua dels **pous i mines**.

DADES 2015

Tipus d'anàlisi (controls)		Tipus de mostres	Mostres	Paràmetres
Microbiologia	Controls : colimetries	Aigua xarxa: Cia. AMSA	9.609	56.902
	Controls amb indicadors de procés: colimetries i recomptes	Aigua pou: Cia. AMSA	1.451	13.233
	Controls , indicadors de procés i indicadors de contaminació fecal	Aigua residual xarxa clavegueram	280	708
	Controls de cloració	Fonts ornamentals: Cia. AMSA	810	3.812
Química	Controls: òrgan olèptic terbolesa, clor, ph i conductivitat	Fonts públiques: Cia. AMSA	2.070	6.195
	Controls amb indicadors de qualitat com nitrats, amoni i alumini	Aigua xarxa de reg	27	156
		Aigua xarxa: El Figaró	8	42
		Totals AMSA	14.255	81.048

Dades generals de l'abastament

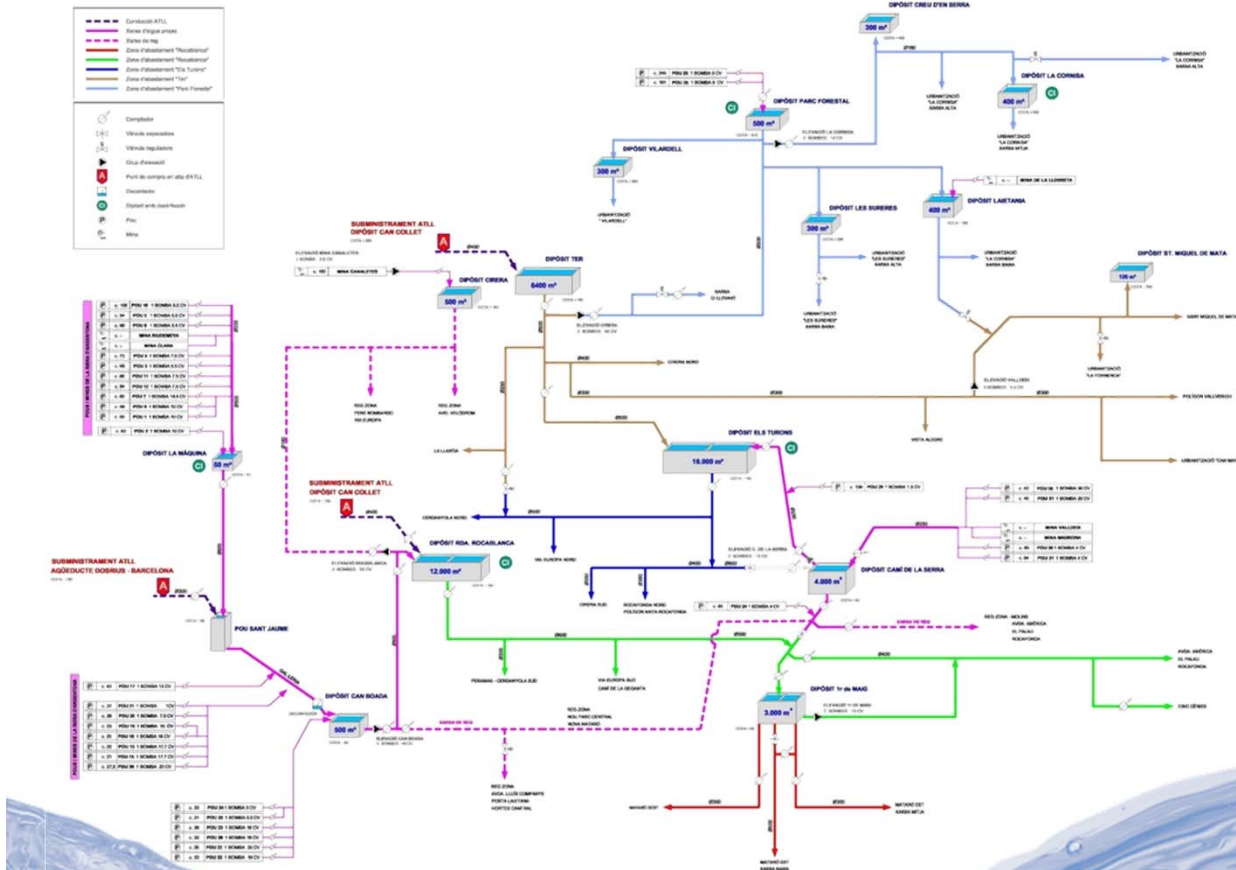
5 Mines de captació	2160 m³/dia
32 Pous	348 Kw 1022 m³/h
7 estacions d'elevació	362 Kw 821 m³/h
15 Dipòsits	44.720 m³
Xarxa Aigua	336 Km
Boques Incendis	521 ut
Vàlvules seccionadores	3.182 ut
Escomeses	15.586 ut

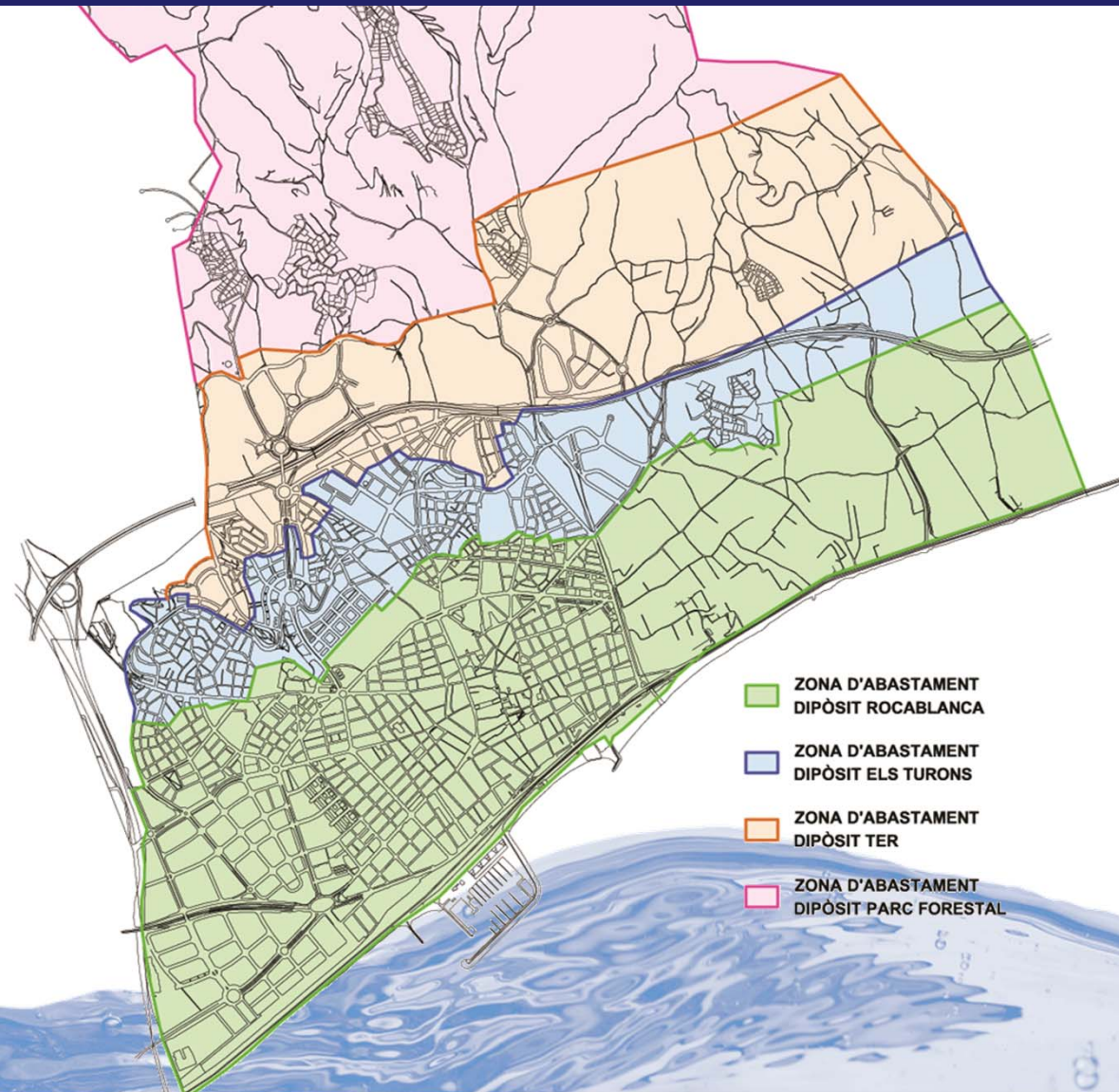

- **Xarxa Adduició**
  - Aqüífer Argentona
  - 32 pous
  - 2 punts en alta
  - 15 dipòsits (11 d'abastament, 7 per sobre 185m)
- **Xarxa distribució**
  - Xarxa distribució 287 km, en 4 zones, cota de 0a 420m
  - Forestal/ Ter/ Turons/ Rocablanca
  - Xarxa adduició 27 km
  - Xarxa reg 21 km
- **Xarxes Interconnectades**
  - 7 estacions elevació (4 sota cota 100)
  - 72% gravetat - 28% elevació (cost elèctric de 170.000€/any)

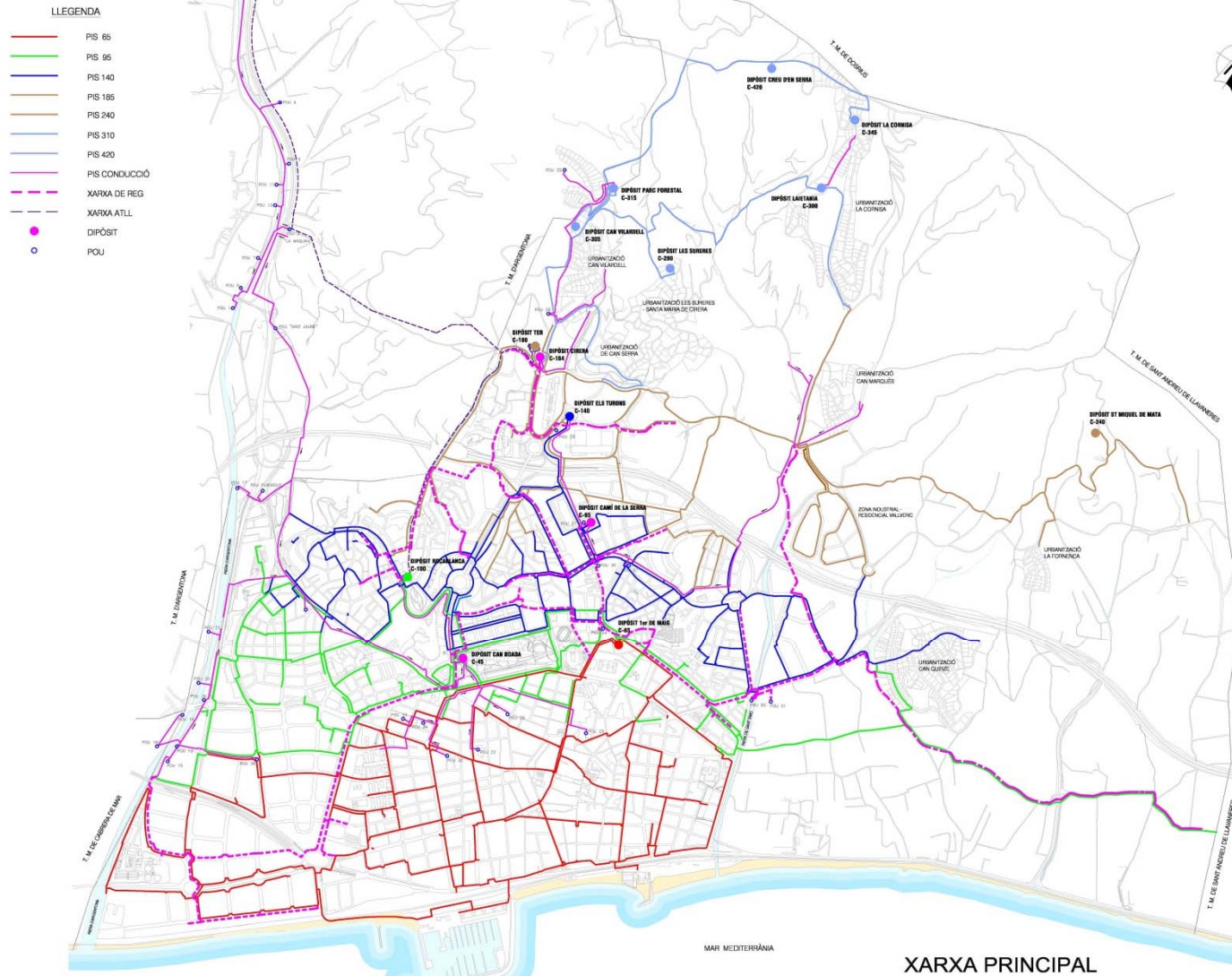

- Xarxa mallada
  - Canonades ($20\text{mm} < \varnothing < 600\text{mm}$)
- 4 zones d'abastament
  - Cota terreny màxim (420m)
  - Cota terreny mínim (0m)
  - 400/140/100/65/0
- Pressió mitjana 5,5kg
- 5 grans pisos de pressió
  - 15 subsectors
- 2 sectors de xarxa de reg

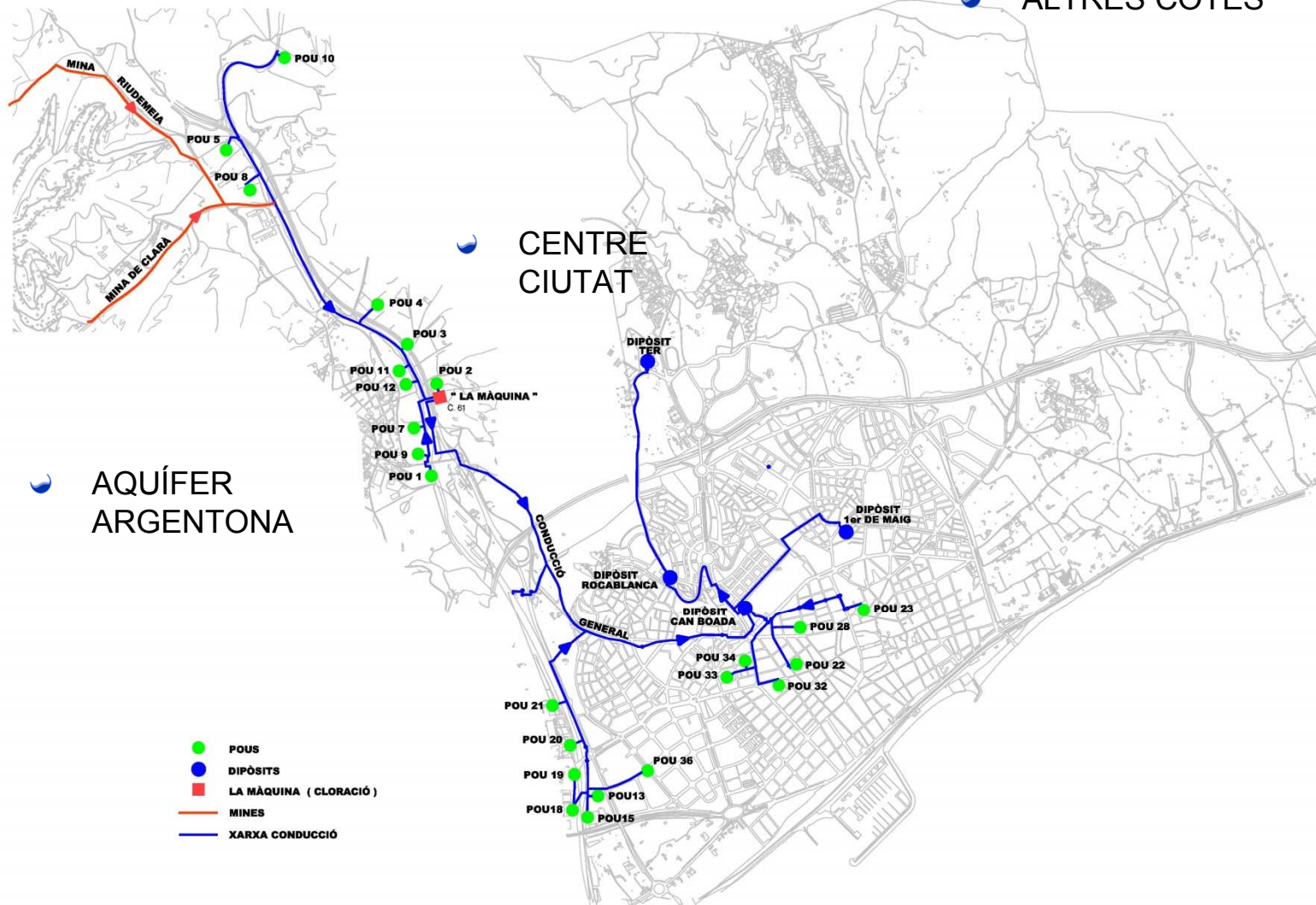

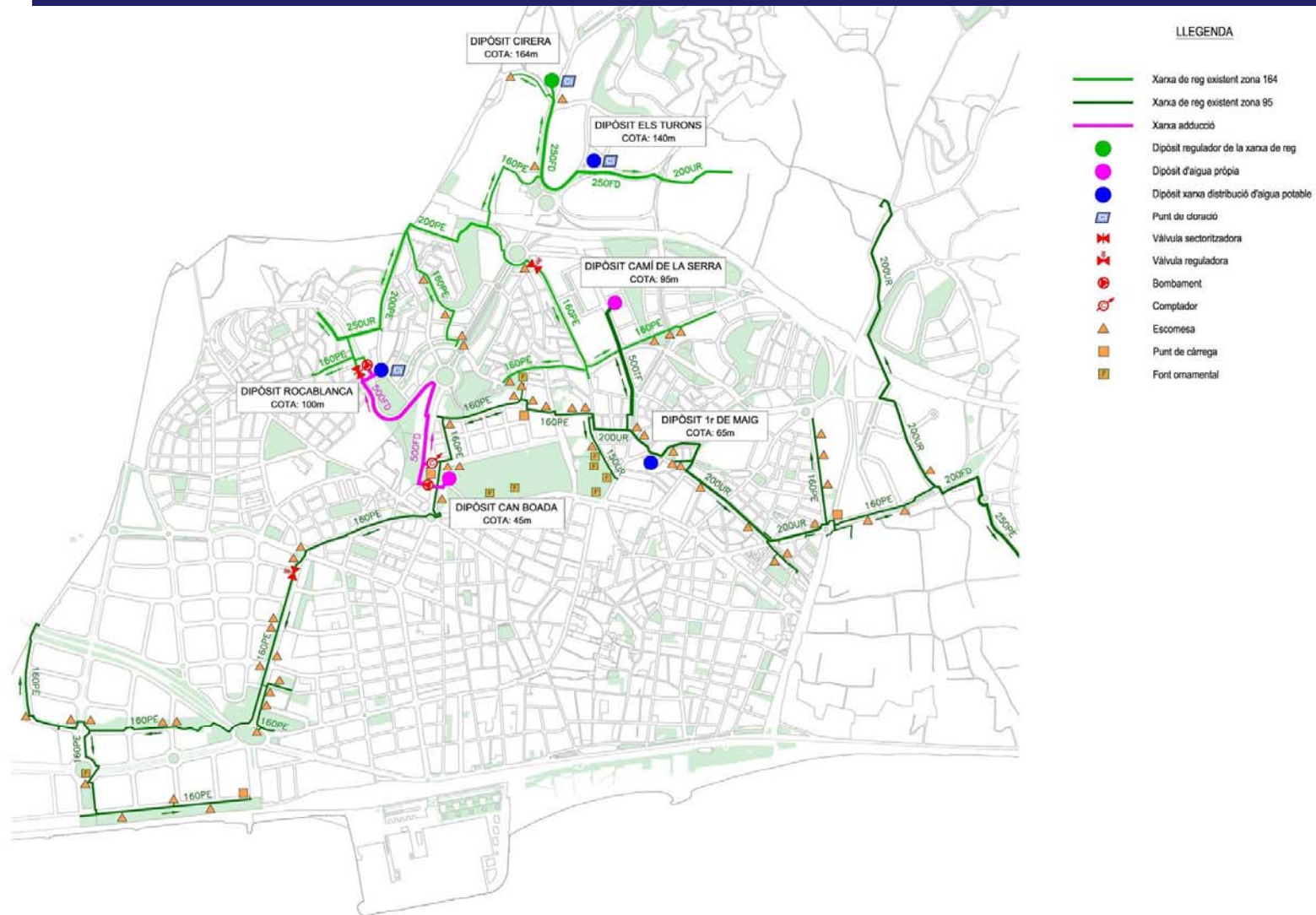
Adducció i captacions

ALTRES COTES

- POU
- DIPÒSITS
- LA MÀQUINA (CLORACIÓ)
- MINES
- XARXA CONDUCCIÓ

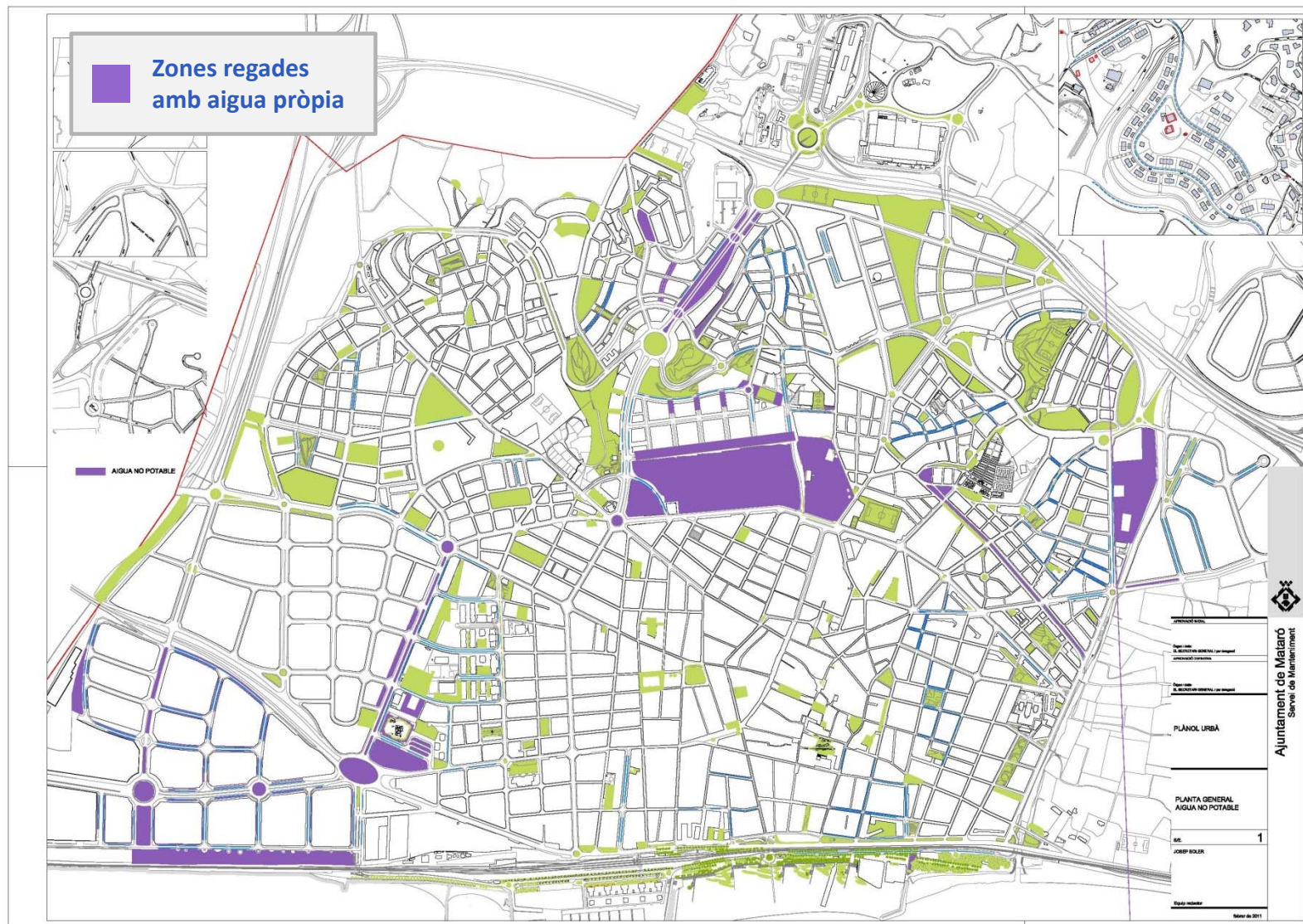

LLEGENDA

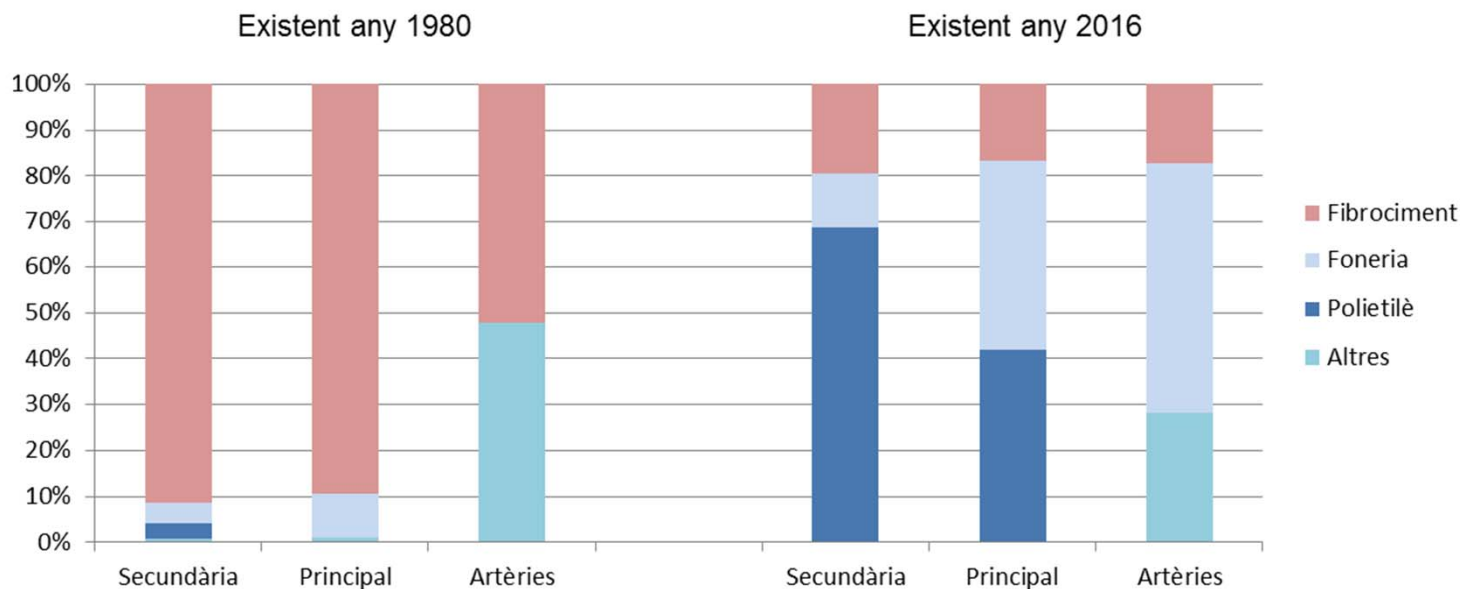
- Xarxa de reg existent zona 164
- Xarxa de reg existent zona 95
- Xarxa adducció
- Dipòsit regulador de la xarxa de reg
- Dipòsit d'aigua pròpia
- Dipòsit xarxa distribució d'aigua potable
- Punt de cloració
- Vàlvula sectoritzadora
- Vàlvula reguladora
- Bombament
- Comptador
- Escamesa
- Punt de càrrega
- Font ornamental

Zones verdes de reg amb aigua freàtica i no freàtica potable

MATERIALS DE LA XARXA EXISTENT

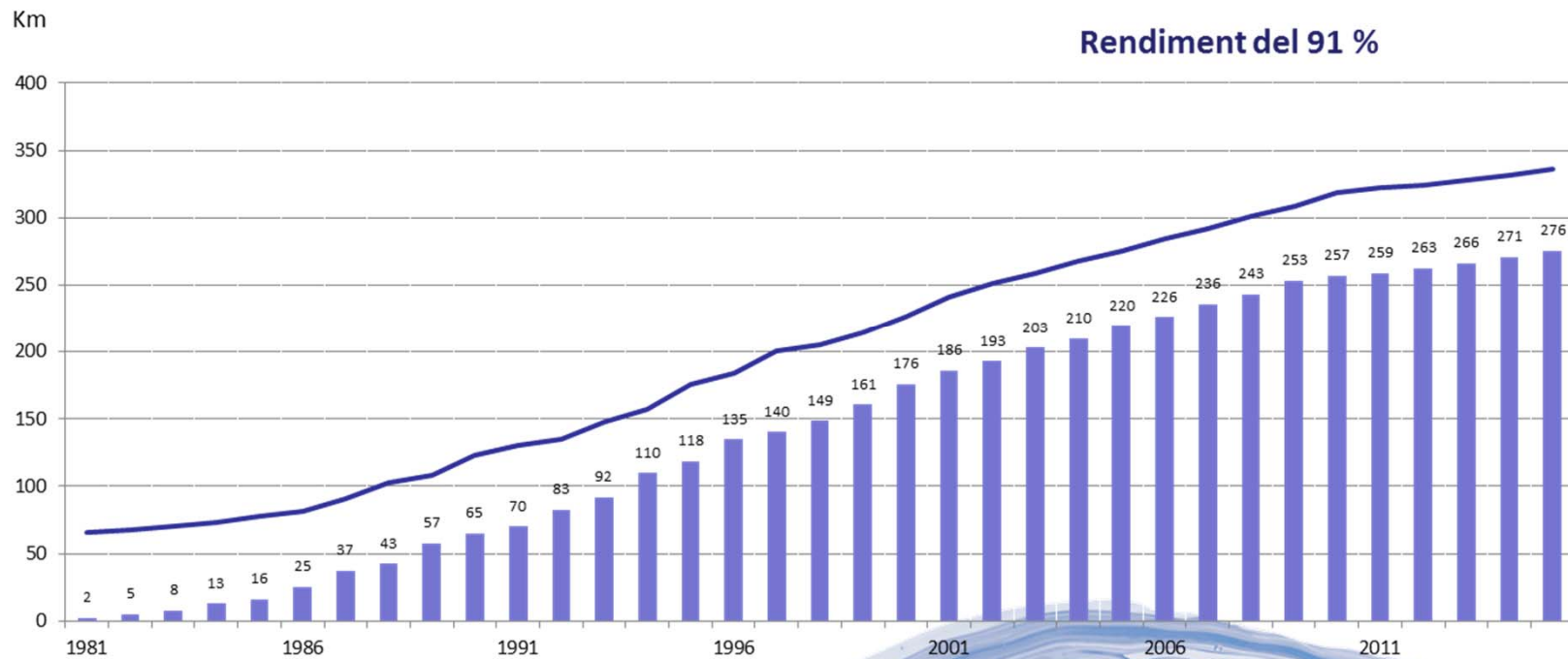

	Secundària	Principal	Artèries	Secundària	Principal	Artèries
Foneria	4.398,25	2.917,82	33,09	23.094,89	42.751,50	18.215,59
Polietilè	3.449,54			137.167,69	43.518,51	0,00
Fibrociment	93.131,04	27.398,61	9.070,60	38.986,08	17.274,48	5.717,68
Altres	896,06	293,69	8299,36	0	0	9426,52
	86%			18%		
	FIBROCIMENT			FIBROCIMENT		
Subtotals	101.874,89	30.610,12	17.403,05	199.248,66	103.544,49	33.359,79
Total Xarxa	149.888,06			336.152,94		

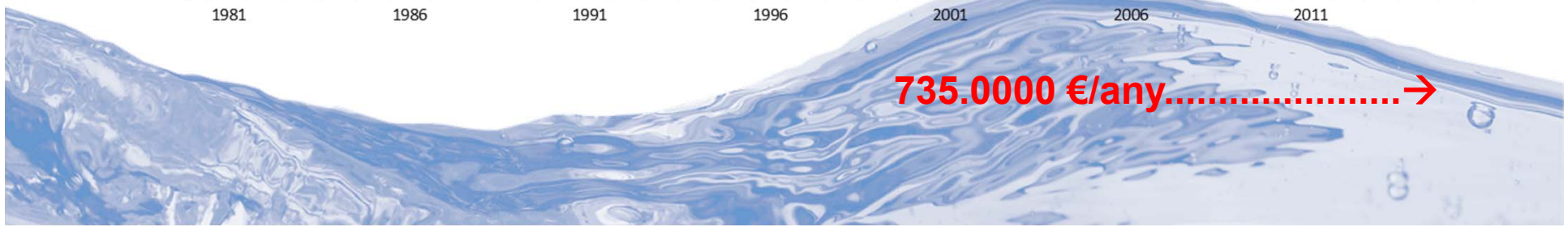
Xarxa distribució : ampliació anual [valors acumulats]

Inversió xarxa d'aigua [2000-2015]

10.855.563,00 €

735.0000 €/any.....→

Ajuntament de Mataró

Encarrega l'elaboració dels plans directors del clavegueram **PDCLAM 2003-2018** i de l'abastament **PDAM 2011-2025**.

Eines de gestió imprescindibles per a la planificació, per afrontar amb garanties el creixement urbanístic previst pels propers 25 anys.

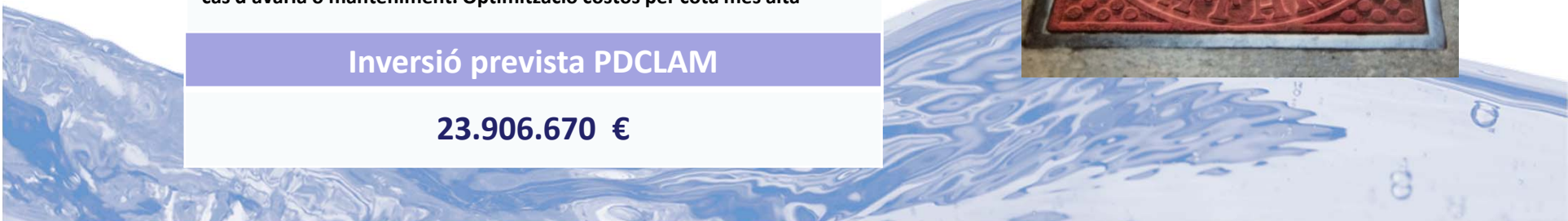
Inversió prevista PDAM

41.083.449 €

Nous dipòsits: més reserva, més seguretat, més alternatives en cas d'avaría o manteniment. Optimització costos per cota més alta

Inversió prevista PDCLAM

23.906.670 €

25 **Inversions en TIC [2000-2015]**

- ▶ Cal **aplicar les noves tecnologies** si es vol assolir una **gestió integral i eficient**.
- ▶ AMSA es proposa la **millora constant de la infraestructura tecnològica** :

“Evolució constant cap a una gestió intel·ligent de l’aigua”

Inversió TIC [2000-2015]

1.656.799 € (119.000€/any)

SISTEMES DESPLEGATS DES DE 1990
Planificació de Recursos Empresarials
- Gestió d’abonats
- Gestió d’expedients administratius
- Gestió magatzem, compres, producció
- Gestió RRHH
- Comptabilitat
- Gestió financera i pressupostària
- Sistema de gestió del laboratori
Administració relació amb els client
- Atenció suport al client
- Gestió d’Incidències

Inversió TIC - PDAM [2012-2015]

795.035 € (200.000 €)

Gestió Tècnica
- Sistema d’Informació Geogràfica
- Telecontrol
- Model matemàtic
- Accés remot i solucions de mobilitat
- Sistema gestió de lectures a distància
Gestió de Continguts
- Gestor de continguts WEB [Web corporativa]
- Intranet

▶ **PLA DIRECTOR D’INTEGRACIO SISTEMES 2016-2018: 1.190.000€ (400.000€/ any)**

Directiva Marc de l'Aigua

- Garantir **recuperació del cost** dels serveis relacionats amb l'aigua (costos mediambientals, disponibilitat del recurs, etc.)
- Política de preus de l'aigua ha de proporcionar **incentius** per al seu **ús eficient**.

Foment del consum racional

- Component fix de la quota de servei (segons consum mitjà)
- Aplicació del preu per blocs de consum progressiu

Ampliació blocs domèstics

- **3 i 6 m³/mes per 2n i 3r bloc** per cada resident acreditat **> 3**

Tarifa social en el cànon

- **1r bloc : 0,10 €/m³** per abonats domèstics amb comptador

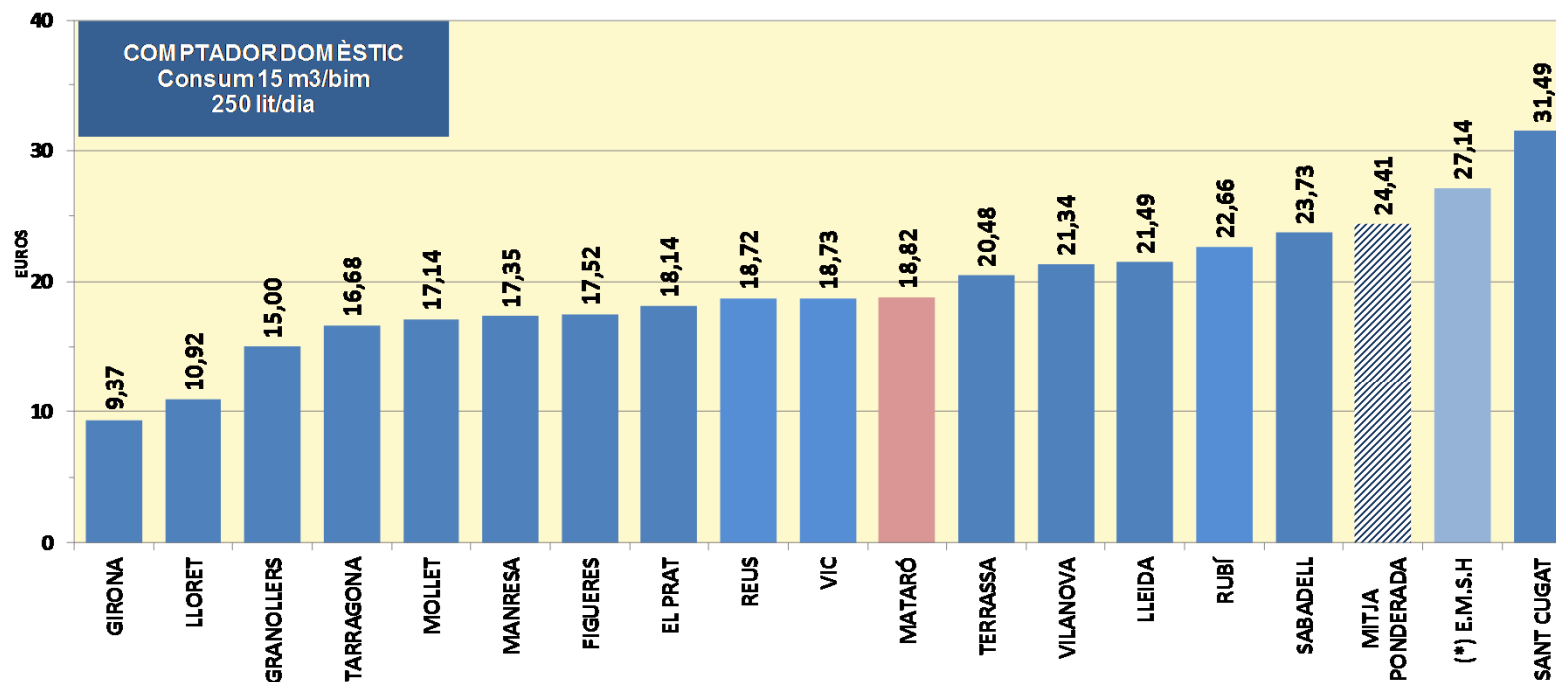
Comparativa tarifa domèstica- tarifa no domèstica

Cas pràctic: consum de 20 m³ en 30 dies

Blocs de consum	Tarifa domèstica				Tarifa no domèstica			
	m ³ mensuals	Preu m ³ (€)	m ³ * €	Total bloc (€)	m ³ mensuals	Preu m ³ (€)	m ³ * €	Total bloc (€)
1r bloc	0 a 5	0,36	5 * 0,36	1,80	0 a 9	0,54	9 * 0,54	4,86
2n bloc	6 a 9	0,70	4 * 0,70	2,80	> 9	0,98	11 * 0,98	10,78
3r bloc	10 a 18	1,77	9 * 1,77	15,93				
4t bloc	> 18	2,10	2 * 2,10	4,10				
Total (€)				24,63				15,64

GRÀFIC COMPARATIU (febrer 2016)
 Servei de subministrament d'aigua potable

- Només s'ha considerat el subministrament d'aigua i la conservació de comptadors
- (*) La tarifa de SGAB s'aplica als municipis: Barcelona, Hospitalet de Llobregat, Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Cornellà de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Viladecastelldefels, Esplugues, Gavà, Sant Feliu de Llobregat,
- Comparativa entre municipis de més de 40.000 habitants.
- La tarifa d'aigua de Mataró, està un 22'90% per sota de la mitja ponderada

“ Del creixement constant a l'equilibri estable ”

ESCENARI CANVIANT

Polític

Consens

Social

Pobresa

Econòmic - Financer

Tarifes

Legal

Tancaments,
riscos,...

SITUACIÓ ACTUAL

AIGÜES DE MATARÓ, SA

1. **Solidesa econòmica i solvència financera**
  - **Model gestió públic consolidat**
  - **Gestió eficient dels recursos, equilibri i control**
2. **Qualitat de servei**
  - **Inversions xarxes, plans directors, laboratori, inversions TIC**
  - **Manteniment adequat de les xarxes**

“ Assegurar la qualitat dels serveis dinamitzant les capacitats actuals”

De l'equilibri estable a la **diversificació** de l'activitat: **transversalitat i eficiència**

- Claus del model -

“Les persones i les inversions, a la xarxa (PDAM) i en tecnologia (PDSI)”

Línies estratègiques

1. Estimular el talent (tecnologia, organització i formació).
2. Seguiment dels plans directors d'aigua i clavegueram.
3. Actualitzar i integrar els sistemes d'informació i la tecnologia.
4. Compromís amb la re-municipalització dels serveis a altres poblacions (CONGIAC).

Eines de gestió

L'**Eficiència** ens ha de permetre afrontar la davallada/estancament dels ingressos: **control despesa, innovació i automatització de processos.**

Control pressupostari

El pressupost ha de permetre de manera compartida **planificar, anticipar-se** i el seu seguiment ha de facilitar ajustar-se als canvis i sobrevinguts.

Moltes Gràcies

Antoni Uix Güell – director gerent

auix@aiguesmataro.cat

www.aiguesmataro.cat

